

Αξιολόγηση Εφαρμογής & Επιπτώσεων

**Αξιολόγηση της λειτουργίας των δομών υποστήριξης
των γυναικών θυμάτων βίας στα ΠΕΠ και στο ΕΠΜΔΤ**

Ηλεκτρονικός σύνδεσμος στο πλήρες κείμενο της αξιολόγησης:

<http://www.esfhellas.gr/el/Pages/eLibraryFS.aspx?item=2102>

Στοιχεία επικοινωνίας για πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση: +30 2713 601 349,

ktourlouki@mou.gr

[Μάιος, 2023]

1. Σύνοψη

Η αξιολόγηση του δικτύου των δομών υποστήριξης γυναικών αφορά στο ενδιάμεσο διάστημα λειτουργίας τους (1/12/2015-31/12/2018) κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 και διενεργήθηκε από την ΕΥΣΕΚΤ με την συνεργασία εξωτερικού αξιολογητή.

Οι σχετικές Πράξεις εντάχθηκαν στα 13 ΠΕΠ, ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή της δομής. Οι Πράξεις υλοποιούνται με ομοιογενή τρόπο στο σύνολο της χώρας.

Για την αξιολόγηση του συνόλου των δράσεων του δικτύου, **στόχος** της οποίας αποτελεί η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες, οι ειδικοί στόχοι όπως είχαν τεθεί είναι οι εξής:

- Η αξιολόγηση του σχεδιασμού των πράξεων.
- Η αποτίμηση της αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και του τρόπου λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών των δομών,
- Η ανίχνευση ενδεχόμενων αστοχιών, προβλημάτων και ελλείψεων.
- Η παροχή προτάσεων περί διορθωτικών κινήσεων, εφόσον χρειάζεται, προτάσεων βελτίωσης κυρίως επί του τρόπου υλοποίησης αυτών των δράσεων ή αντίστοιχων στο μέλλον,
- Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δράσεων ως προς τις ωφελούμενες γυναίκες,
- Η αξιολόγηση των επιπτώσεων των παρεμβάσεων.

Αντικείμενο της μελέτης ήταν η ενδιάμεση αξιολόγηση της λειτουργίας του Δικτύου Δομών Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας και πολλαπλών διακρίσεων. Πιο συγκεκριμένα, τα περιεχόμενα της ήταν:

- α) Αξιολόγηση της συνάφειας και της καταλληλότητας των δράσεων ως προς τον σχεδιασμό τους,
- β) Αξιολόγηση της λειτουργίας του δικτύου των συγκεκριμένων δομών, ως προς την αποτελεσματικότητά τους, σχετικά με τους στόχους που είχαν τεθεί, δηλαδή:
  - τον βαθμό επίτευξης των στόχων,
  - τους λόγους των αποκλίσεων από τους στόχους,
  - τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη των στόχων,

- τους παράγοντες που επηρέασαν τα αποτελέσματα αυτών των παρεμβάσεων

γ) Αξιολόγηση της αποδοτικότητας των σχετικών παρεμβάσεων ως προς:

- το κόστος υλοποίησης των σχετικών παρεμβάσεων,
- την ρεαλιστικότητα του εκτιμώμενου, κατά την ένταξη στα ΠΕΠ, προϋπολογισμού υλοποίησης των παρεμβάσεων,
- την εκτίμηση του κόστους-οφέλους των σχετικών παρεμβάσεων

δ) Αξιολόγηση των επιπτώσεων που έχουν οι δράσεις του δικτύου δομών υποστήριξης.

Για την διενέργεια της αξιολόγησης ακολουθήθηκε η παρακάτω **μέθοδος**.

α) Βιβλιογραφική ανασκόπηση – έρευνα για συγκέντρωση, από διάφορες πηγές, δευτερογενών δεδομένων.

β) Μεθοδολογικός σχεδιασμός

γ) Συλλογή δευτερογενών δεδομένων (επίτευξη/επιτευξιμότητα στόχων δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων)

δ) Συλλογή πρωτογενών ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων

ε) Ποιοτικές έρευνες:

- προσωπικές συνεντεύξεις σε βάθος με εκπροσώπους των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης των υπό αξιολόγηση δράσεων
- ατομικές τηλεφωνικές συνεντεύξεις σε βάθος, με τη χρήση οδηγού συζήτησης,
- ομαδικές συζητήσεις με τη μέθοδο των ομαδικά εστιασμένων συνεντεύξεων, με τη συμμετοχή ειδικών εμπειρογνομόνων,
- έρευνα με συνεντεύξεις στα στελέχη όλων των δομών του δικτύου, Συμβουλευτικών Κέντρων και Ξενώνων.

στ) Ποσοτικές έρευνες:

- στις ωφελούμενες γυναίκες των Δομών
- στα στελέχη της τηλεφωνικής γραμμής SOS 15900
- με online ερωτηματολόγια στα στελέχη όλων των δομών του δικτύου των Δομών.

ζ) Ανάλυση S.W.O.T. : Συλλογή, επεξεργασία, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων.

2. Πλαίσιο και Σχεδιασμός Αξιολόγησης

2.1 Περιγραφή

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, εκτιμήθηκε η πορεία υλοποίησης της Δράσης, σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί, τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους και τα προβλεπόμενα κόστη υλοποίησης των έργων. Περαιτέρω, εκτιμήθηκε η επικαιρότητα της στρατηγικής της Δράσης και εξετάστηκε κατά πόσον έχουν διαμορφωθεί νέες ανάγκες, για την συνέχιση της εφαρμογής/υλοποίησής της.

Η αξιολόγηση βασίστηκε στο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο των πράξεων, όπως διαμορφώθηκε μετά από την επέκταση της συνολικής διάρκειάς τους και την τροποποίηση των αρχικών αποφάσεων ένταξής τους στο ΕΣΠΑ 2014-2020.

Το δίκτυο δομών, το οποίο παρέχει τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, είναι μέρος του έργου της ΓΓΙΦ «Λειτουργία δομών και υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης για την καταπολέμηση της βίας» και για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, προβλέφθηκε η διεύρυνση της ομάδας των ωφελούμενων γυναικών, ώστε να συμπεριλαμβάνονται και γυναίκες που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις όπως προσφύγισες, μετανάστριες, ΑμεΑ, μονογονείς, άνεργες, Ρομά.

Η Δράση περιλαμβάνει τη συνέχιση της λειτουργίας των συγκεκριμένων δομών, για 3 έτη, από την ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας τους, δηλαδή:

- Των 14 Συμβουλευτικών Κέντρων σε περιφερειακό επίπεδο με δικαιούχο το ΚΕΘΙ,
- Των 25 Συμβουλευτικών Κέντρων σε τοπικό επίπεδο, με δικαιούχο τον εκάστοτε Δήμο,
- Των 19 Ξενώνων Φιλοξενίας σε τοπικό επίπεδο, με δικαιούχο τον εκάστοτε Δήμο,
- Των 2 Ξενώνων Φιλοξενίας του ΕΚΚΑ στην Αττική και Θεσσαλονίκη, με δικαιούχο το ΕΚΚΑ.

Εξ' αυτών στο πλαίσιο του ΕΠ "Πελοπόννησος" 2014-2020, χρησιμοποιούνται οι εξής σχετικές δομές:

- Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Τρίπολης
- Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Τρίπολης (Συμβουλευτικό Κέντρο Τρίπολης)
- Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Καλαμάτας (τοπικό επίπεδο)

- Κέντρο Συμβουλευτικής Υποστήριξης Γυναικών Θυμάτων Βίας Δήμου Κορινθίων (τοπικό επίπεδο)

2.2 Κριτήρια Αξιολόγησης

Η αποτίμηση διενεργήθηκε με βάση συνδυασμό παραμέτρων που καλύπτουν τις ακόλουθες πτυχές:

- Συνάφεια και καταλληλότητα των δράσεων
- Αποτελεσματικότητα
- Αποδοτικότητα
- Επιπτώσεις

2.3 Ερωτήματα Αξιολόγησης

- Ποια είναι η συσχέτιση των δράσεων με τη στοχοθεσία των Ε.Π. και τις Εθνικές Στρατηγικές;
- Ποιος ο βαθμός ικανοποίησης των ωφελούμενων από τις παρεχόμενες υπηρεσίες; Καλύπτονται οι ανάγκες των ωφελούμενων γυναικών;
- Υπήρξαν αστοχίες, προβλήματα και ελλείψεις, και ποια είναι τα αίτια τους;
- Πόσο κατάλληλος ήταν ο επανασχεδιασμός για την αντιμετώπιση των αναγκών των γυναικών;
- Έχουν επιλεγεί οι κατάλληλες κατηγορίες ωφελούμενων και ποιες κατηγορίες απουσιάζουν;
- Σε ποιόν βαθμό έχουν επιτευχθεί οι στόχοι των δεικτών των δράσεων, στη βάση των αρχικά τεθέντων στόχων; Ποια είναι η πρόοδος του επιπέδου των τιμών επίτευξης των δεικτών εκροών των επιμέρους τύπων πράξεων (ξενώνες, συμβουλευτικά κέντρα); Που εντοπίζονται σημαντικές αποκλίσεις των πραγματοποιηθέντων εκροών και αποτελεσμάτων, σε σχέση με τον προγραμματισμό και ποιες είναι οι βασικές αιτίες;
- Κατά πόσο προσφέρθηκαν βελτιωμένες - διευρυμένες υπηρεσίες σε κάθε ΠΕΠ;
- Ποια είναι η συμβολή των υποστηρικτικών και οριζόντιων παρεμβάσεων εθνικής εμβέλειας στην λειτουργία των ξενώνων και των συμβουλευτικών κέντρων και της γραμμής SOS 15900;

- Πόσο υποβοήθησε το προσωπικό η ηλεκτρονική βάση δεδομένων στην παροχή των υπηρεσιών;
- Πόσο αποτελεσματική ήταν η δικτύωση των δομών με εξωτερικούς φορείς και μεταξύ τους;
- Πόσο αποτελεσματικές ήταν οι διαδικασίες διάχυσης και δημοσιότητας;
- Πόσο αποτελεσματικές ήταν οι διαδικασίες follow up, μετά το τέλος της παροχής υπηρεσιών στις ωφελούμενες;
- Οι υπηρεσίες λειτούργησαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές των Πράξεων και του κανονιστικού πλαισίου; Ποιες υπηρεσίες λειτούργησαν αποτελεσματικότερα ως προς την δυνατότητα παροχής υπηρεσιών προς τις ωφελούμενες;
- Είναι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός επαρκής για την υλοποίηση της παρέμβασης;
- Πως οι υπηρεσίες του δικτύου, μετά τη διεύρυνση της ομάδας στόχου, συνετέλεσαν στην εργασιακή κατάσταση των ωφελούμενων;
- Υπήρχαν διαφοροποιήσεις στην επίδραση των δράσεων μεταξύ κατηγοριών ωφελούμενων γυναικών; Διαπιστώνονται ανεπιθύμητες συνέπειες;
- Διαπιστώνεται βελτίωση της ποιότητας ζωής και κοινωνικής αποκατάστασης των ωφελούμενων;

3. Κύρια Ευρήματα

Εκτίμηση της αξιολόγησης είναι ότι αυτή η διάσταση του δικτύου μπορεί να γίνει πιο ορατή στην κοινωνία. Άλλωστε, οι ενέργειες δημοσιότητας που πραγματοποιήθηκαν εστιάζουν κυρίως στη διάσταση της ενδοοικογενειακής βίας και της σεξουαλικής παρενόχλησης, χωρίς να τονίζονται επαρκώς άλλες εξίσου σημαντικές διαστάσεις της ισότητας των φύλων, όπως η ένταξη στην αγορά εργασίας, η εναρμόνιση επαγγελματικής-οικογενειακής ζωής (work life balance), τα δικαιώματα στο χώρο εργασίας κλπ.

Σε μια συνολική αποτίμηση της ικανοποίησης των γυναικών και αξιολόγησης της συνολικής τους εμπειρίας από τα Συμβουλευτικά Κέντρα και τους Ξενώνες Φιλοξενίας διαφαίνεται υψηλός βαθμός ικανοποίησης από τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, το δίκτυο φαίνεται να αποτελεί για την πλειονότητα των γυναικών ένα χώρο ασφάλειας, υποστήριξης και ενδυνάμωσης. Οι υπηρεσίες που έλαβαν, όπως υποστηρίζουν, φαίνεται να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ανάγκες τους, αφήνοντας ωστόσο τα περιθώρια για βελτίωση ορισμένων υπηρεσιών και το

μεθοδολογικό εμπλουτισμό κάποιων άλλων. Ακόμα παρατηρήθηκε, κατά την αξιολόγηση, ότι οι περισσότερες γυναίκες είχαν υποστεί βία σωματική, ψυχολογική ή/και σεξουαλική, ενώ λιγότερες απευθύνθηκαν στο δίκτυο εξαιτίας των πολλαπλών διακρίσεων που υφίστανται.

Σχετικά με τις πιθανές αστοχίες, προβλήματα και ελλείψεις στο σχεδιασμό των παρεμβάσεων, όπως προέκυψαν κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης, εντοπίζονται σε επιμέρους παραμέτρους σχετικά με την εκπαίδευση/ επιμόρφωση που έλαβαν ή/και συνεχίζουν να λαμβάνουν τα στελέχη των Συμβουλευτικών Κέντρων και των Ξενώνων, την εποπτεία καθώς και θέματα που αφορούν στα λειτουργικά εργαλεία, την κτιριακή υποδομή και την χωροταξική τοποθεσία της δομής και αναδεικνύονται σε πεδία βελτίωσης του δικτύου.

Όσον αφορά στις οριζόντιες παρεμβάσεις, σχετικά με τη Γραμμή SOS 15900 διαπιστώθηκαν ζητήματα στελέχωσης λόγω λήψης νόμιμων αδειών του προσωπικού στην τρέχουσα περίοδο, καθώς και ο περιορισμός της διεύρυνσης. Παράλληλα η Βάση Δεδομένων της ΕΕΤΑΑ αξιολογείται σε μεγάλο βαθμό ως πρακτική και χρήσιμη από τα στελέχη του δικτύου των δομών. Ωστόσο χρήζει βελτίωσης σε συγκεκριμένα τμήματα, προκειμένου να περιλαμβάνει όλες τις δράσεις που πραγματοποιούνται. Σχετικά με τα επιμορφωτικά/ εκπαιδευτικά προγράμματα, αυτά αξιολογούνται θετικά. Ωστόσο χρήζουν θεματικού εμπλουτισμού και επαναληψιμότητας. Τέλος, οι δράσεις δημοσιότητας και δικτύωσης έλαβαν θετικό πρόσημο, τόσο από τα στελέχη όσο και από τα μέλη ΟΔΕ.

Όσον αφορά στην αποδοτικότητα της παρέμβασης, συνολικά, σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότητα, στις 31/12/2018 είχε καλυφθεί περίπου το 50% του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος της (36 δομές συγχρηματοδοτούνται ήδη για δύο χρόνια και η χρηματοδότηση τους θα συνεχιστεί για ακόμα δύο χρόνια, ενώ 22 δομές θα συνεχίσουν να χρηματοδοτούνται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών), και είχε ήδη επιτύχει το 76% της προβλεπόμενης τιμής στόχου για τον ωφελούμενο πληθυσμό, 81% στα Συμβουλευτικά Κέντρα και 72% στους Ξενώνες Φιλοξενίας. Βάσει των αναλύσεων που πραγματοποιήθηκαν διαπιστώνεται ότι η αποδοτικότητα της παρέμβασης επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό από την πορεία υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου και πολύ λιγότερο από την πορεία υλοποίησης του οικονομικού αντικείμενου. Ο προϋπολογισμός της παρέμβασης αξιολογήθηκε ως υπερ-επαρκής για την επίτευξη του προβλεπόμενου πληθυσμού ωφελούμενων και οι επιθυμητές εκροές επιτυγχάνονται με μικρότερο κόστος σε σχέση με τον προϋπολογισμό.

4. Συμπεράσματα & Συστάσεις

Η παρούσα αξιολόγηση καταλήγει σε συμπεράσματα, τα οποία κρίνονται κρίσιμα για την επίτευξη της μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του δικτύου.

Η παρέμβαση συμβάλλει στην επίτευξη των ειδικών στόχων των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα 2014-2020». Αναφορικά με τις επενδυτικές προτεραιότητες, διαπιστώνεται άμεση συνάφεια των δομών, με τις επενδυτικές προτεραιότητες 9.iii «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών» και 9.iv «Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας». Λιγότερο άμεση διαπιστώνεται η συνάφεια με την Επενδυτική Προτεραιότητα 9.i: «Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης».

Το δίκτυο εξυπηρετεί τις ωφελούμενες με ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό τρόπο, ενώ και οι ίδιες δηλώνουν ικανοποιημένες με τις περισσότερες από τις υπηρεσίες που λαμβάνουν από το δίκτυο των δομών, όχι μόνο ως κακοποιημένες γυναίκες, αλλά ως γυναίκες με πολλαπλές διακρίσεις.

Από τα ευρήματα της αξιολόγησης προκύπτει ότι οι γυναίκες επιζητούν και πραγματικά λαμβάνουν τις νέες υπηρεσίες του δικτύου, όπως αυτή της εργασιακής συμβουλευτικής.

Σε αυτό το πλαίσιο είναι προφανές ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες προώθησης στην απασχόληση πρέπει να συνεχιστούν και στην επόμενη περίοδο.

Πρόκειται δηλαδή για διαστάσεις που μπορούν να ενταχθούν στα αντικείμενα και τις επιδιώξεις του δικτύου, οι οποίες δημιουργούν, αφ'ενός συνθήκες συνολικής ενδυνάμωσης της γυναίκας και αφετέρου δημιουργούν τις προϋποθέσεις ευρύτερων διεργασιών και αλλαγών στην κοινωνία, που θα διασφαλίζουν συνθήκες ισότητας και περιορισμού των διακρίσεων. Επιπρόσθετα, η συμπερίληψη τέτοιων διαστάσεων μπορεί να συνεισφέρει ακόμα περισσότερο στην αποστιγματοποίηση του δικτύου, συνεπώς να συμβάλλει στην διευκόλυνση της πρόσβασης των γυναικών στις παρεχόμενες υπηρεσίες και την αύξηση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων από τη λειτουργία του.

Ως γενικό συμπέρασμα, σε σχέση με τις προτάσεις/συστάσεις προκύπτει συνθετικά το παρακάτω πλέγμα συστάσεων για τις δράσεις των δομών του δικτύου:

- Διεύρυνση των δραστηριοτήτων της Γραμμή SOS 15900 (πχ προσλήψεις, μετατάξεις, διευθέτηση της ψυχολογικής εποπτείας των στελεχών, νέες λειτουργίες και στις υπηρεσίες της γραμμής).
- Διεύρυνση ωφελούμενου πληθυσμού: προτείνεται η διερεύνηση της οπτικής του φύλου και η θεωρητική της επέκταση, αφενός για την αποτελεσματική υποστήριξη όλων των ομάδων (π.χ. υιοθέτηση κοινωνιολογικών και πολιτισμικών προσεγγίσεων για τις προσφυγούσες, μετανάστριες και Ρομά) και αφετέρου για την παροχή διευρυμένων υπηρεσιών στην κατεύθυνση μετατροπής του δικτύου σε ένα πλήρως συμπεριληπτικό δίκτυο, στο οποίο δεν θα δίδεται έμφαση μόνο στο ζήτημα της βίας, αλλά και σε ζητήματα όπως αυτό της απασχόλησης, της εκπαίδευσης κ.ο.κ.
- Πρόσθετες υπηρεσίες σε διαστάσεις: α) αναβάθμιση στην εργασίας-καλύτερες θέσεις εργασίας-καλύτερες αμοιβές, β) εξισορρόπησης οικογενειακής-εργασιακής ζωής, γ) δικαιωμάτων στο χώρο εργασίας.
- Λειτουργική αναβάθμιση της Ηλεκτρονικής Βάσης Δεδομένων. Η βελτίωση της λειτουργικότητας της βάσης μέσω της δημιουργίας περισσότερων πεδίων και κατατηγοριοποιήσεων (π.χ. δράσεις δικτύωσης και δράσεις ευαισθητοποίησης) και δημιουργία κοινού τρόπου καταγραφής των δεδομένων εντός του δικτύου και επιμόρφωση των στελεχών επ' αυτού.
- Εγκαθίδρυση και αξιοποίηση της εσωτερικής αξιολόγησης της ΓΓΙΦ. Υλοποίηση και αξιοποίηση της δράσης αυτής προκειμένου οι δομές να παρέχουν υπηρεσίες σύμφωνα με τις ανάγκες των ωφελούμενων.
- Ενίσχυση των δράσεων Δικτύωσης. Προτείνεται δικτύωση με εργοδοτικούς φορείς και η δημιουργία πρωτοκόλλων συνεργασίας με βάση την οπτική του φύλου (η οποία στο πλαίσιο αυτό διαφαίνεται ως η πιο κατάλληλη λόγω των ανισοτήτων στους χώρους εργασίας) και όχι την εστίαση στην κακοποίηση. Επιπλέον, προτείνεται η ενίσχυση της δικτύωσης μέσω και της υλοποίησης κοινών εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε επαγγελματίες υγείας (π.χ. μαίες, γυναικολόγους, πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες νοσοκομείων κλπ.).
- Ενίσχυση των δράσεων Διάχυσης/ Ευαισθητοποίησης. Προτείνεται η συνέχιση υλοποίησης στοχευμένων δράσεων σχετικά με τις πολλαπλές διακρίσεις, καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης σε φορείς όπως εισαγγελικές αρχές, αστυνομία κλπ. προκειμένου το προσωπικό τους να αναγνωρίζει σημάδια κακοποίησης. Επιπλέον προτείνεται η ανάπτυξη δράσεων διάχυσης και ευαισθητοποίησης αναφορικά με ζητήματα όπως η απασχόληση, τα δικαιώματα των γυναικών στους χώρους εργασίας, καθώς και η εναρμόνιση επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.
- Εκπαίδευση/ επιμόρφωση στελεχών του δικτύου. Συνιστάται η πραγματοποίηση περισσότερων επιμορφωτικών προγραμμάτων και η τακτική

τους υλοποίηση. Οι εκπαιδεύσεις, προτείνεται, να εστιάζουν σε θεματικές οι οποίες θα καλύπτουν τις νέες και διαρκώς ανακυπτόμενες κοινωνικές ανάγκες, όπως για παράδειγμα το προσφυγικό ή/και η εργασιακή συμβουλευτική. Προτείνεται επίσης να διερευνηθεί η δυνατότητα αξιοποίησης, στις εκπαιδευτικές δράσεις, ψηφιακών μέσων σύγχρονης ή/και ασύγχρονης εκπαίδευσης, καθώς και βιωματικών μεθόδων. Τέλος, οι δράσεις εκπαίδευσης/επιμόρφωσης, συνιστάται, να εξειδικευθούν σε περιφερειακό επίπεδο και να προσαρμόζονται στις ανάγκες της κάθε περιφέρειας, καθώς όπως παρατηρείται εντός της μελέτης τα ζητήματα διαφοροποιούνται.

- Παροχή ψυχολογικής εποπτείας στελεχών. Για την επίτευξη της παροχής αυτής προτείνεται η διακριτική μεταβολή της ψυχολογικής εποπτείας και η αντιμετώπιση των προβλημάτων εύρεσης εποπτών.

Συντομογραφίες

ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα	ΓΓΙΦ	Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων
ΕΠΜΔΤ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα»	ΥΠΕΣΔΑ	Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης
ΑΜΘ	Αντολικής Μακεδονίας και Θράκης	ΚΕΘΙ	Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας
ΕΠ	Επενδυτική Προτεραιότητα	ΔΑ	Διαχειριστική Αρχή
ΕΥΣΕΚΤ	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου	ΥΠ.ΕΣ	Υπουργείο Εσωτερικών
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης	ΟΔΕ	Ομάδα Διοίκησης Έργου